

osnovne razvojne tendencije nekih susjednih čakavskih govora i dođe do spoznaje o istomjermom razvoju čakavske i zapadnoštokavske akcentuacije, onda se s pravom može govoriti o istom tipu naglasnoga ponašanja na mnogo širem prostoru nego što ga zauzimaju štokavci ikavci. Ali to onda daje mnogo veće značenje njihovu modelu novoštokavske akcentuacije. Zato bi bilo prirodno da se njihova uporabna norma uvažava pri određivanju akcentatske norme u hrvatskom književnom jeziku.

Na diskrepanciju između uporabne i književne naglasne norme upozoravali su ranije i drugi, npr. Grga Tomljenović i Milan Japunčić o kojima se ovdje također raspravlja kao o pretečama ovakva posla, ali je Vukušić prvi proširio istraživanja na cijeli sustav, razmotrivši gotovo svaki sporni slučaj u nizu rasprava skupljenih ovdje u knjizi. Stoga je ovo ne samo prvi nego i pravi pokušaj da se na osnovi obilne građe sustavno izloži problematika. U tom smislu ovaj Vukušićev *Nacrt* jest temelj.

Milan Moguš

CONSULTING

U osvrtnu stručnjaka za terminologiju Milice Mihaljević „Konzalting – što je to i zašto?” (Jezik, 31, str. 153–154) iznosi se podatak da pojedina poduzeća pišu *konzalting*, *konzulting*, *konzalting*, *consulting*, a vjerojatno i još kojekako pa se uz ostalo daje i vrlo korisna preporuka da kod preuzimanja stranog termina treba voditi računa o tvorbenim pravilima koja vrijede za domaće i za latinske riječi. S tom se preporukom u potpunosti slažemo. Htjeli bismo dodati samo jednu napomenu iz područja kojim se autorica osvrta nije direktno bavila, tj. iz engleskog izgovora.

Poslije engleskih prefiksa na *n* (*con-* *in-* *un-*) slovo *s* čita se uvijek kao *s* (tako u više stotina primjera), a nikako kao *z*. Riječ *consult*, *consulting* nije u tom pogledu iznimka: izgovor joj je [kən'sʌltɪŋ]. Prema tome, ne može se odobriti postupak nekih radnih organizacija koje miješaju engleski pravopis prefiksa *s* neengleskim oblikom korijena. Ako je kome toliko stalo do međunarodnog priznanja da u svom službenom nazivu piše *con-*, morao bi pisati i *-sulting*.

Wayles Browne

KOLODVOR, STAJALIŠTE, POSTAJA

Zbog nedovoljne obrađenosti i utvrđenosti znanstvenog nazivlja (u pojedinim strukama) često dolazi do nesporazumaka, naročito što se tiče tehničkih termina. Terminološki fond nije još dovoljno sređen, pa i naši dvojezični rječnici u odnosu na tehničke termine nisu još dosegli razinu koju bismo željeli. A bila bi potrebna i konstruktivnija suradnja između predstavnika tehničkih struka i jezikoslovaca.

Želim se ovdje osvrnuti na tri naziva, česta u svakodnevnom govoru, ali nedovoljno jasno ili čak krivo definirana u jednom od naših najboljih jezičnih priručnika: u *Jezičnom savjetniku*. (uredio dr Slavko Pavešić)

Kolodvor u *Savjetniku* nije kao stručni pojam adekvatno protumačen. Piše: „*kolodvor* označuje ograđeni prostor (uređaji, zgrade, dvorište) odakle počinje ili kroz koji prolazi željeznička pruga.” Ta definicija nije točna. Za kolodvor uopće nije bitna ograda, pa ni početak ni svršetak pruge, nego su bitni sadržaji, koji svojom

funkcijom omogućuju određene prometne i pogonske operacije. Željeznički je kolodvor postrojenje barem s jednom skretnicom, gdje se vlakovi mimoilaze, pretječu, ukrštavaju ili gdje oni mijenjaju smjer. To je, dakako, najopćenitija i najsažetija definicija, jer željezničkih kolodvora ima mnogo vrsta i kao prometnih i kao pogonskih postrojenja.

Ni pod natuknicom *stanica* nema kolodvor u *Jezičnom savjetniku* valjane definicije. Kolodvor se ne „uzima u zap. krajevima za veće stanice” (za kolodvor je bitna funkcija, a ne veličina!), nego se kolodvor u istočnim krajevima zove samo stanica (kako je to već Maretić uočio!).

Zakon o osnovama sigurnosti u željezničkom prometu (*Službeni list SFRJ*, br. 62/1977, hrvatsko izdanje) potpuno jasno definira kolodvor kao „prometno mjesto na pruži u kojem se regulira promet suprotnih i uzastopnih vlakova i obavlja putnički i robni promet”, a stajalište definira kao „prometno mjesto na pruži što služi isključivo za ulaznje i izlaznje putnika”.

Što se tramvaja tiče, Odluka o prijevozu putnika u javnom gradskom prometu (*Službeni glasnik grada Zagreba*, br. 6/1980) definira stajalište kao „prostor određen za zaustavljanje vozila prema voznom redu radi ukrcaja i iskrcaja putnika”.

Vidimo, dakle, da se postaje (stanice), što se putničkog prometa tiče, dijele na kolodvore i stajališta.

Izraz *stanica* kao željeznički pojam (a i „smjestašte neke organizacije”, da se poslužim Dapčevim terminom) stjecajem

je okolnosti kudikamo rašireniji nego *postaja*, pogotovu u razgovornom jeziku i u novijoj beletristici. No, to ne znači da redakcijski lektor ima jezikoslovno opravdanje kad osposobljenom stručnjaku mijenja u njegovu tekstu *postaju* u *stanicu*. Pojedini autori u stručnim radovima daju prednost terminu *postaja*, jer je jednoznačniji od izraza *stanica* (koji nije samo građevno-prometni nego među ostalim i biološki termin). Prednost *postaji* dao je npr. prof. dr. ing. Miroslav Čabrian (cijenjen ne samo kao eminentan predstavnik svoje struke nego i kao poznat ljubitelj korektnog izražavanja), i to u svojim službenim skriptima *Željeznice I.* izdanim 1956. u nakladi Komisije za udžbenike i skripta Sveučilišta u Zagrebu. (Čabrian u svom tekstu ima samo *postaje*; jedino, kad se *postaja* prvi put pojavljuje, dolazi u zagradi i *stanica*.)

Uostalom, protiv *postaje* nije ništa imao niti Maretić, a *Savjetnik* o *postaji* korektno svjedoči: „upotrebljava se u suvremenom jeziku zap. krajeva pored: stanica”, što potvrđuje i Dabac u svom *Tehničkom rječniku* (gdje je termin *postaja* obrađen kao „mjesto zaustavljanja” u značenju: *die Station, die Haltestelle, der Halteplatz*).

Iz toga možemo zaključiti:

Izrazi *kolodvor* i *stajalište* zakonom su utvrđeni termini, a izraz *postaja* utvrđen je u stručnoj literaturi (i tehničkoj i lingvističkoj) kao jezično pravilan i potvrđen termin u hrvatskom književnom jeziku.